

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Глух Віталій Вікторович

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

«Особливості формування та аналізу активів підприємства»

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Студента 4 курсу

_____

(підпис)

В. В. Глух

групи Ф-71а

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавра.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело.

_____

(підпис)

В. В. Глух

Керівник к. е. н., доцент

_____

(підпис)

Н. Г. Пігуль

АНОТАЦІЯ
кваліфікаційної роботи бакалавра
на тему «ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА АНАЛІЗУ АКТИВІВ
ПІДПРИЄМСТВА»
студента
Глуха Віталія Вікторовича

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Сучасна діяльність підприємств ускладнюється як зовнішніми чинниками, до яких належить економічна нестабільність в країні, так і внутрішніми – надлишки запасів, дебіторської заборгованості та висока частка зношеного обладнання. Тому важливого значення набуває формування оптимальної структури активів, які формують майно підприємства, та яка полягає у створенні відповідної структури необоротних та оборотних активів залежно до функціональної спрямованості суб'єкта господарювання. Виходячи з цього, виникає необхідність у ретельному вивченні засад аналізу ефективності використання активів підприємства та формуванні їх оптимального співвідношення.

Мета кваліфікаційної роботи: дослідження теоретичних та практичних аспектів формування та аналізу активів підприємства.

Об'єкт дослідження: економічні відносини, що виникли у процесі формування та використання активів підприємства.

Предмет дослідження: активи АТ «Технологія».

У процесі дослідження використовується монографічний, системний, узагальнення (при дослідженні поняття «активи»); метод аналізу і синтезу, порівняльний, абстрактно-логічний (при аналізі фінансового стану та ефективності формування та використання активів); графічний і табличний (при побудові графіків і таблиць).

У кваліфікаційній роботі використовуються законодавчі та нормативні акти, навчальні посібники, наукові публікації зарубіжних і вітчизняних дослідників, фінансова звітність АТ «Технологія».

Ключові слова: активи підприємства, оборотні активи, необоротні активи.

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 40 сторінках, з яких список використаних джерел із 49 найменувань. Робота містить 13 таблиць, 3 рисунки, а також 7 додатків.

Рік захисту роботи – 2021 рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

д.е.н. професор _____

(науковий ступінь, учене звання)

_____ Л.Л. Гриценко
(підпис) (ініціали, прізвище)

«__» _____ 202__ р.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
студента 4 курсу групи Ф -71а
Глуха Віталія Вікторовича

1. Тема роботи: «Особливості формування та аналізу активів підприємства», затверджена наказом по СумДУ №0191-VI від «19» квітня 2021 року.
2. Термін подання студентом закінченої роботи «7» червня 2021 року.
3. Мета кваліфікаційної роботи: дослідження теоретичних та практичних аспектів формування та аналізу активів підприємства.
4. Об'єкт дослідження виступають економічні відносини, що виникли у процесі формування та використання активів підприємства.
5. Предмет дослідження: активи АТ «Технологія».
6. Кваліфікаційна робота виконується на законодавчих та нормативних актах, навчальних посібниках, наукових публікаціях зарубіжних і вітчизняних дослідників, фінансовій звітності АТ «Технологія».
7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

№ пор.	Назва розділу	Термін подання
1	Активи підприємства: сутність, класифікація та джерела їх формування	до 21.05.2021
2	Теоретичні аспекти аналізу активів підприємства	до 21.05.2021
3	Загальна фінансова господарська діяльність АТ «Технологія»	до 28.05.2021
4	Аналіз складу, структури та ефективності використання активів АТ «Технологія»	до 28.05.2021
5	Оптимізація структури активів АТ «Технологія»	до 28.05.2021

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи бакалавра: охарактеризувати активи підприємства: їх сутність, класифікацію та джерела формування; розглянути теоретичні засади аналізу активів підприємства; надати фінансово-господарську характеристику АТ «Технологія»; провести аналіз складу, структури та показників ефективності використання активів АТ «Технологія»; розробити шляхи удосконалення формування активів АТ «Технологія».

8. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1			
2			
3			

9. Дата видачі завдання: «30» вересня 2020 року

Керівник кваліфікаційної роботи _____
(підпис)

Н. Г. Пігуль
(ініціали, прізвище)

Завдання до виконання одержав _____
(підпис)

В. В. Глух
(ініціали, прізвище)

ЗМІСТ

Вступ.....	7
1 Активи підприємства: сутність, класифікація та джерела їх формування	9
2 Теоретичні аспекти аналізу активів підприємства.....	15
3 Загальна фінансова господарська діяльність АТ «Технологія».....	19
4 Аналіз складу, структури та ефективності використання активів АТ «Технологія».....	27
5 Оптимізація структури активів АТ «Технологія».....	33
Висновки.....	38
Список використаних джерел.....	41
Додаток А Теоретичні аспекти сутності активів підприємства.....	47
Додаток Б Класифікація активів підприємства.....	48
Додаток В Методика розрахунку показників ефективності використання активів.....	50
Додаток Г Фінансова звітність АТ «Технологія».....	52
Додаток Д Оцінка складу і структури активів АТ «Технологія».....	56
Додаток Е Аналіз ефективності використання активів АТ «Технологія».....	58
Додаток Ж Оптимізація структури активів.....	61

ВСТУП

Сучасна діяльність підприємств ускладнюється як зовнішніми чинниками, до яких належить економічна нестабільність в країні, так і внутрішніми – надлишки запасів, дебіторської заборгованості та висока частка зношеного обладнання. Тому важливого значення набуває формування оптимальної структури активів, які формують майно підприємства, та яка полягає у створенні відповідної структури необоротних та оборотних активів залежно до функціональної спрямованості суб'єкта господарювання. Виходячи з цього, виникає необхідність у ретельному вивченні засад аналізу ефективності використання активів підприємства та формуванні їх оптимального співвідношення.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів формування та аналізу активів підприємства [5].

Відповідно до поставленої мети постають наступні завдання:

- охарактеризувати активи підприємства: їх сутність, класифікацію та джерела формування;
- розглянути теоретичні засади аналізу активів підприємства;
- надати фінансово-господарську характеристику АТ «Технологія»;
- провести аналіз складу, структури та показників ефективності використання активів АТ «Технологія»;
- визначити оптимальну структуру активів АТ «Технологія».

Об'єктом кваліфікаційної роботи є економічні відносини, що виникли у процесі формування та використання активів підприємства.

Предметом кваліфікаційної роботи є активи АТ «Технологія».

Методами дослідження виступають: монографічний, системний, узагальнення (при дослідженні поняття «активи»); метод аналізу і синтезу, порівняльний, абстрактно-логічний (при аналізі фінансового стану та

ефективності формування та використання активів); графічний і табличний (при побудові графіків і таблиць) [6].

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є законодавчі та нормативні акти, навчальні посібники, наукові публікації зарубіжних і вітчизняних дослідників, фінансова звітність АТ «Технологія».

1. Активи підприємства: сутність, класифікація, джерела їх формування

Діяльність кожного підприємства забезпечується активами, які прямо чи опосередковано беруть участь у створенні кінцевого продукту. Для цього суб'єкту господарювання треба мати у своєму розпорядженні майно (будівлі, споруди, обладнання, машини, сировину та матеріали) у достатній кількості для того, щоб забезпечити безперебійну діяльність підприємства. Усе майно, яке відображене у балансі називають активами.

Незважаючи на те, що поняття «активи» є досить важливою категорією в економічній літературі, на даному етапі не існує єдиного підходу щодо його визначення. В додатку А (табл. А.1) наведені деякі з них.

Розглянувши трактування науковців щодо визначення поняття «активи підприємства» можемо виділити наступні підходи:

- як об'єкт власності, тобто активи розуміють як ресурси, які були сформовані під час створення підприємства та контролюються ним;
- як об'єкт управління, відповідно до якого активи трактують як майно підприємства в його матеріальній та нематеріальній формах;
- як об'єкт інвестування, що означає, що активи являють собою господарські засоби, сформовані за рахунок власного і позикового капіталу;
- як цінність, тобто активи визначають як сукупність матеріальних і нематеріальних цінностей підприємства;
- як об'єкт обліку, що означає, що активи являють собою величину витрат підприємства.

Узагальнюючи та систематизуючи підходи вчених, зауважимо, що на нашу думку, під активами підприємства слід розуміти сукупність матеріальних і нематеріальних цінностей, які мають вартісну оцінку та сформовані за рахунок власного і позикового капіталу, при цьому здійснюють

обслуговування виробничо-господарського процесу на безперервній основі з метою досягнення економічних та соціальних вигід [10].

Виходячи з цього, можемо виділити ознаки, що притаманні активам підприємства:

- активи є об'єктами матеріальної і нематеріальної форми;
- активи об'єктом власності;
- активи знаходять під контролем власників підприємства;
- активи сприяють отриманню економічних вигід при їх ефективному використанні;
- активи можуть замінюватись та реструктуруватись;
- активи характеризуються продуктивністю та результатоморієнтованістю;
- активи здатні генерувати дохід внаслідок постійного обороту.

При формуванні активів підприємства необхідно враховувати специфіку підприємства, обирати оптимальний рівень їх структури та оцінювати вплив зовнішніх та внутрішніх чинників, адже від того, наскільки правильно сформована структура активів залежить фінансовий стан підприємства та ефективність його діяльності в цілому. До активів підприємства належать усі матеріальні цінності, нематеріальні активи, а також грошові ресурси, якими володіє суб'єкт господарювання на певну дату їх розміщення та користування. Склад активів підприємства наведено на рисунку 1.1.

Згідно даних рисунку 1.1, підприємство має у своєму розпорядженні оборотні та необоротні активи. Їх відмінність полягає в тому, що оборотними активами підприємство володіє протягом періоду, що не перевищує один рік, так як дані засоби трансформуються в грошові ресурси, поповнюючи знову оборотні активи, тим самим забезпечуючи безперервну діяльність підприємства. Тобто, оборотні активи є більш мобільними на відміну від необоротних активів. Зазначимо, що для ефективного використання останніх необхідно забезпечити постійне їх оновлення.

Необоротні активи представляють собою менш мобільну частку майна суб'єкта господарювання і при цьому основна відмінність полягає в багаторазовому використанні даних активів в процесі здійснення господарської діяльності, а також частковій амортизації протягом операційного циклу.

Рисунок 1.1 – Склад активів підприємства

Фінансування активів підприємства здійснюється за рахунок пасивів (капіталу), тобто до джерел формування активів слід віднести сукупність фінансових ресурсів, якими володіє підприємство на певну дату для провадження своєї діяльності шляхом інвестування даних коштів в активи. До таких джерел можемо віднести власний капітал та позиковий капітал.

Власний капітал являє собою сукупність коштів, які перебувають у власності підприємства, приймають участь у господарській діяльності, створюючи при цьому прибуток у будь-якій формі. До основних складових власного капіталу відносять: статутний капітал, додатковий капітал, капітал у

дооцінках, резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), неоплачений капітал, вилучений капітал [8].

Позиковий капітал залежно від терміну погашення поділяють на довгострокові (ті зобов'язання, термін погашення яких перевищує термін 12 місяців) та поточні зобов'язання (ті зобов'язання, які повинні бути погашені протягом операційного циклу або 12 місяців). Довгострокові зобов'язання включають довгострокові кредити банків, відстрочені податкові зобов'язання, довгострокові забезпечення, інші довгострокові зобов'язання, цільове фінансування. Поточні зобов'язання включають: короткострокові кредити банків, поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, кредиторська заборгованість за розрахунками, поточні забезпечення, доходи майбутніх періодів та інші поточні зобов'язання.

На думку Багацької К. В., Говорушко Т. А. та Шеремет О. О. [1] основними формами фінансування діяльності підприємства є:

- самофінансування;
- фінансування за допомогою механізмів ринку капіталу;
- банківське кредитування;
- бюджетне фінансування і кредитування;
- взаємне фінансування господарюючих суб'єктів.

Самофінансування – це фінансування діяльності підприємства, що здійснюється на основі внутрішніх джерел фінансування, до яких відносять чистий прибуток, амортизаційні відрахування, приріст забезпечень

На ринку капіталів для суб'єктів господарювання існують різні можливості для залучення джерел фінансування, тому до варіантів мобілізації фінансових ресурсів на ринку:

- пайове фінансування (здійснюється у вигляді емісії акцій, що спричиняє збільшення кількості власників або існуючі власники здійснюють додаткові вкладення. В результаті даних дій зростає обсяг власного капіталу, що покращує фінансову автономію підприємства);

– боргове фінансування (здійснюється у вигляді емісії облігацій, які надають можливість отримати додатковий дохід інвестору, та вимагають повернення наданих коштів у відповідності до умов облігаційної позики, що сприяє зростанню величини довгострокових зобов'язань підприємства);

– банківське кредитування (є найдоступнішим джерелом залучення коштів);

– бюджетне фінансування (підприємство може отримувати грошові ресурси з бюджетів різних рівнів);

– взаємне фінансування господарюючих суб'єктів (фінансування підприємств здійснюється шляхом постачання сировини, продукції з відстрочкою платежів. Даний вид фінансування є способом здійснити короткострокове фінансування поточної діяльності);

– фінансовий лізинг (підприємство здійснює придбання у лізингодавця певного майна за певну плату на певний термін, який співпадає з терміном його експлуатації).

Джерелами формування оборотних засобів на підприємстві є:

– власний оборотний капітал є частиною власного капіталу, за рахунок якого здійснюється фінансування оборотних активів (власний оборотний капітал = власний капітал – необоротні активи);

– робочий капітал є частиною власного капіталу та довгострокового позикового капіталу, за рахунок якого здійснюється фінансування оборотних активів (робочий капітал = оборотні активи – поточні зобов'язання);

– поточний позиковий капітал (короткострокові кредити банків, поточна кредиторська заборгованість за товари, а також за розрахунками) [12].

Відмітимо, що вибір джерел фінансування підприємства залежить від активів, які можна поділити на наступні групи:

– основний капітал (необоротні активи);

– постійна частина оборотних активів, яка не залежить від сезонних чинників;

– змінна частина оборотних активів, яка залежить від сезонних чинників.

Існують різні підходи щодо фінансування оборотних активів в залежності від розподілу оборотних активів на вказані групи:

– консервативний підхід (основний і оборотний капітал фінансується за рахунок власного та довгострокового позикового капіталу);

– компромісний підхід (необоротні активи та постійна частина оборотних активів фінансуються за рахунок власного і довгострокового позикового капіталу, тоді як змінна частина оборотних активів фінансується за рахунок короткострокового позикового капіталу);

– агресивний підхід (оборотні активи фінансуються за рахунок короткострокових зобов'язань, необоротні активи – власного капіталу та довгострокових зобов'язань).

Відомо, що активи мають бути сформовані відповідно до функціональної направленості та певного обсягу виробництва товару підприємства, оскільки лише за даних умов вони представляють для даного суб'єкта господарювання економічну цінність, яка представляє фінансові ресурси, що будуть використані у наступному періоді з урахуванням певних факторів (часу, ризику, ліквідності), що сприятиме забезпеченню конкурентоспроможності на ринку останнього. Тобто, виконання даних вимог є запорукою максимізації прибутку суб'єкта господарювання. Виходячи з цього, необхідним є розгляд та систематизація класифікаційних ознак активів з метою забезпечення їх оптимального формування та цілеспрямованого використання. При аналізі економічної літератури було виявлено, що існує безліч точок зору науковців стосовно критеріїв класифікації активів підприємства. Найпоширенішими з них є: економічний зміст, рівень ліквідності, форма функціонування, термін експлуатації, місце використання, за ризиком залучення та ін. Більш детальна класифікація активів підприємства за основними ознаками наведена в додатку Б (табл. Б.1).

Таким чином, на активи покладена досить значна роль, так як вони забезпечують виробництво товарів та надання послуг, від реалізації яких залежить величина прибутку підприємства, при цьому важливо враховувати співвідношення оборотних та необоротних активів.

2. Теоретичні аспекти аналізу активів підприємства

Важливою складовою оцінки фінансового стану підприємства є аналіз його активів, який здійснюється з метою формування оптимальної структури активів та забезпечення їх ефективного використання. У зв'язку з цим, процес формування та аналізу активів підприємства має ґрунтуватись на наступних принципах:

- врахування перспектив розвитку основної діяльності (оскільки активи забезпечують операційну діяльність підприємства, яка на перших стадіях розвитку суб'єкта господарювання зростає швидкими темпами, то необхідно сформувати резервний потенціал, який би сприяв збільшенню кількості виробленої продукції та/або диверсифікації операційної діяльності);
- забезпечення відповідності між структурою активів та потребами виробництва;
- забезпечення оптимального складу активів підприємства, що, з одного боку, сприятиме повному корисному їх використанню, а з іншого боку, підвищуватиме здатність активів створювати прибуток.

Провівши аналіз економічної літератури щодо підходів науковців з приводу аналізу активів підприємства, можемо надати узагальнену послідовність даного процесу (рис. 2.1).

Отже, аналіз активів підприємства слід розпочинати з вертикального та горизонтального аналізу активів, що надасть інформацію стосовно зміни валюти балансу, та за рахунок яких складових відбулись дані зміни.

Вертикальний аналіз являє собою представлення структури балансу у формі відносних показників. Горизонтальний аналіз дозволяє відслідкувати тенденції зміни окремих статей активів за допомогою темпів зростання. Зокрема, приріст активів свідчить про розширення масштабів господарської діяльності, і навпаки, зменшення активів – про звуження. Важливо сформулювати оптимальний розмір активів або забезпечити їх щорічний приріст (зменшення) не більше ніж на 20 %, оскільки в іншому випадку, це сприятиме ускладненню господарської діяльності підприємства, що призведе до погіршення фінансових результатів.

Рисунок 2. 1 – Етапи аналізу активів підприємства

Другий етап передбачає проведення загальної оцінки стану майна підприємства та його складових. Зокрема при вивченні структури майна підприємства можна зробити певні висновки, а саме:

– нарощення питомої ваги основних засобів, капітальних вкладень та вкладень в обладнання є позитивною тенденцією, оскільки вказує на проведення вигідних фінансових операцій, так як інвестиції у нерухомість в умовах інфляції є найбільш надійними;

– збільшення частки виробничих запасів, що з одного боку означає замороження грошових коштів, які б могли використовуватись в обороті, а і з іншого боку – створення запасів є правильним рішенням, особливо в умовах зростання цін чи дефіциті сировини);

– зростання частки дебіторської заборгованості також не є однозначним, що з одного боку, свідчить про нарощення обсягів продажу у борг, а з іншого – про збільшення частки простроченої заборгованості. Тому в даному випадку особливу увагу слід приділити вивченню інформацію про склад дебіторів.

Третій етап аналізу активів являє собою вивчення виробничого потенціалу підприємства, до якого належать основні засоби, виробничі запаси та незавершене виробництво, що здійснюється на основі аналізу їх питомої ваги в динаміці. Збільшення виробничого потенціалу свідчить про розширення масштабів виробничої діяльності [16].

Четвертий етап аналізу активів полягає у оцінці майнового стану підприємства, що здійснюється на основі наступних показників: коефіцієнта оновлення, коефіцієнта вибуття, коефіцієнта зносу та коефіцієнту придатності, методика розрахунку яких наведена в додатку В (табл. В.1).

На п'ятому етапі аналізу активів здійснюється аналіз складу та динаміки необоротних активів, тобто вивчаються зміни, що відбулись у складі необоротних активів в цілому та у розрізі окремих статей. Також необхідно здійснити порівняння темпу приросту основних засобів з темпом приросту необоротних активів, оскільки у разі перевищення першого, то можемо

говорити про тенденцію до зменшення оборотності всієї сукупності коштів на підприємстві.

Відмітимо, що оптимальна сформована структура необоротних активів сприятиме ефективному використанню основних засобів підприємства, які виступають основою виробничої діяльності та джерелом формування фінансових ресурсів підприємства [4].

Шостий етап передбачає проведення аналізу оборотних активів, їх складу та структури, тобто здійснюється аналогічно до п'ятого етапу.

На сьомому етапі аналізу активів здійснюється розрахунок коефіцієнтів їх структури, до яких належить коефіцієнт постійності, коефіцієнт мобільності та коефіцієнт співвідношення оборотних та необоротних активів, методика розрахунку яких наведена в додатку В (табл. В.2).

Що стосується останнього показника, то якщо частка необоротних активів перевищує 40 %, то науковці наголошують на тому, що підприємство має «важку» структуру активів, якщо менше – то «легку». «Важка» структура свідчить про високу чутливість до зміни доходів підприємства та значні накладні витрати, натомість «легка» структура означає мобільність підприємства. Збільшення значення даного показника свідчить про покращення ліквідності підприємства. Нормальною вважається тенденція, коли темпи приросту оборотних активів перевищують темпи приросту необоротних. Зауважимо, що для підприємств машинобудування більш характерна та є нормальною «важка» структура активів, тоді як для підприємств торгівлі – «легка» структура. Отже, трактувати значення даного показника необхідно в залежності від приналежності підприємства до певних галузей економіки [9].

Останній етап аналізу активів підприємства передбачає розрахунок показників, які характеризують оборотність активів в цілому та їх складових (показники ділової активності) та які характеризують ефективність їх використання (показники рентабельності). Методика розрахунку даних показників наведена в додатку В (табл. В.3 та табл. В.4 відповідно).

Таким чином, аналіз активів підприємства здійснюється в декілька етапів, в результаті яких можемо зробити аналітичні висновки з метою виявлення проблем формування та використання активів, та шляхів їх вирішення, оскільки саме від активів залежить економічне зростання підприємства.

3. Загальна фінансово-господарська характеристика АТ «Технологія»

Приватне акціонерне товариство «Технологія» було засноване у 1990 році, та є виробником оболонки декоративної для оформлення пляшок шампанських та ігристих вин, мюзле, етикетувальної продукції, комбінованого матеріалу, поліетиленової плівки, пакетів-вкладишів з комбінованих матеріалів, та надає послуги по перевезенню вантажів, тобто забезпечує діяльність харчової, фармацевтичної та технічної промисловості [25].

Продукція підприємства експортується в більше ніж шістдесят країн світу, основними серед яких є Іспанія, Литва, Бельгія, Киргизтан, Азербайджан, Польща, Вірменія, Білорусь, Грузія, Молдова.

На основі даних фінансової звітності АТ «Технологія» за період 2016-2020 роки, що наведена в додатку Г, проведемо аналіз основних показників, що характеризують фінансово-господарську діяльність підприємства (табл. 3.1).

Провівши аналіз даних таблиці 3.1 зазначимо, що обсяг чистого доходу за аналізований період збільшився на 45,06 % та на кінець 2020 року склав 1578524 тис. грн. і це свідчить про нарощення обсягів продажів продукції. Аналогічну динаміку має величина собівартості, яка у 2020 році становить 1168075 тис. грн., що на 61,41 % більше за показник 2016 року, що є ознакою

збільшення витрат, понесених у процесі виробництва. Протягом аналізованого періоду АТ «Технологія» здійснювало прибуткову діяльність, про що свідчить тенденція до збільшення показника чистого прибутку, а саме темп приросту за 2016-2020 роки склав 14,2 %.

Таблиця 3.1 – Основні фінансово-економічні показники діяльності АТ «Технологія» за 2016-2020 рр., тис. грн.

Показник	Рік					Відхилення (2020 р. / 2016 р.)	
	2016	2017	2018	2019	2020	тис. грн.	%
Чистий дохід	1088206	1288658	1553952	1675916	1578524	490318	45,06
Собівартість	723650	887334	1130501	1315159	1168075	444425	61,41
Чистий прибуток	283103	241015	223430	165761	323333	40230	14,21
Необоротні активи	410527	729379	964581	1189424	1408799	998272	243,17
Оборотні активи	427753	561003	751078	734106	773482	345729	80,82
Валюта балансу	838280	1290382	1715659	1923530	2182281	1344001	160,33
Власний капітал	684241	885256	1109632	1332668	1583061	898820	131,36
Позиковий капітал	154039	405126	606027	590862	599220	445181	289,01

Сума необоротних активів зазнала значного приросту (+243,17 %) за період аналізу, що відбулось за рахунок нарощення основних засобів. Оборотні активи у 2020 році склали 773482 тис. грн., що на 80,82 % більше за показник 2016 року і це вплинуло на підвищення мобільності балансу. Збільшення валюти балансу на 160,33 % за 2016-2020 роки вказує на розширення масштабів господарської діяльності підприємства. Позитивну тенденцію до збільшення має обсяг власного капіталу, який збільшується на 131,36 %, що відбулось за рахунок зростання величини нерозподіленого прибутку. Значного приросту набув обсяг позикового капіталу, який у 2020 році склав 599220 тис. грн., що на 289,01 % більше за показник 2016 року та зумовлено збільшенням величини довгострокових та поточних зобов'язань.

Наступним кроком характеристики фінансово-господарської діяльності АТ «Технологія» є аналіз його фінансового стану з метою оцінки темпів

розвитку підприємства, оцінки його майнового стану, платіжних можливостей, ступеню залежності підприємства від позикових джерел фінансування тощо.

Перший етап передбачає аналіз ліквідності підприємства, що здійснюється за двома напрямками: аналіз ліквідності балансу та аналіз ліквідності підприємства [21]. Аналіз ліквідності балансу проводиться на основі зіставлення відповідних груп активів, згрупованих за рівнем ліквідності та груп пасивів, згрупованих за ознакою терміну погашення (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 - Аналіз ліквідності балансу АТ «Технологія» за 2016-2020 роки, тис. грн.

Показник	Рік					Відхилення (2020 р. / 2016 р.)	
	2016	2017	2018	2019	2020	%	Тис. грн.
Групування активів за рівнем ліквідності							
Високоліквідні активи	2341	5808	42712	47334	26863	1047,5	24522
Швидколіквідні активи	247123	349968	435934	452899	518534	109,83	271411
Повільноліквідні активи	178289	205227	272372	233873	228085	27,93	49796
Важколіквідні активи	410527	729379	964581	734106	1408799	243,17	998272
Групування пасивів за термінами погашення							
Термінові зобов'язання	19930	26807	93010	112663	109969	451,78	90039
Короткострокові зобов'язання	109227	228391	259067	203497	354024	224,12	244797
Довгострокові зобов'язання	20883	145900	253950	274599	135227	547,55	114344
Постійні пасиви	686121	886672	1159299	1399708	1636169	138,47	950048
Визначення браку (надлишку) активів для виконання зобов'язання							
A1 і П1	<	<	<	<	<	-	-
A2 і П2	>	>	>	>	>	-	-
A3 і П3	>	>	>	<	>	-	-
A4 і П4	<	<	<	<	<	-	-

Відповідно до даних, наведених в таблиці 3.2, відмітимо, що сума високоліквідних активів в динаміці збільшилась на 1047,5 %, що відбулось за рахунок приросту грошових коштів та їх еквівалентів. Швидколіквідні активи у 2020 році склали 518534 тис. грн., що на 109,83 % більше за показник 2016

року та на 14,49 % більше за показник 2019 року, що зумовлено зростанням обсягу дебіторської заборгованості за товари. Повільноліквідні активи зростали більш повільними темпами, так за 2016-2020 роки їх приріст склав 27,93 %, що пов'язано із збільшенням дебіторської заборгованості за розрахунками та запасів. Сума важко ліквідних активів у 2020 році складає 1408799 тис. грн., що на 243,17 % більше за показник 2016 року, що зумовлено приростом необоротних активів.

Обсяг термінових зобов'язань збільшився з 19930 тис. грн. у 2016 році до 109969 тис. грн. у 2020 році, тобто темп приросту за даний період склав 451,78 %, що відбулось за рахунок збільшення поточних зобов'язань за розрахунками. Короткострокові зобов'язання у 2020 році склали 354024 млн. грн., що на 224,12 % більше за показник 2016 року, що пов'язано зі збільшенням короткострокових кредитів банку та поточної кредиторської заборгованості за товари. Довгострокові зобов'язання збільшились на 547,55 % та станом на кінець 2020 року склали 135227 тис. грн.. Сума постійних пасивів у 2020 році склала 1636169 тис. грн., що на 138,47 % більше за показник базового періоду, що зумовлено приростом власного капіталу.

Отже, на основі зіставлення відповідних груп активів з відповідними групами пасивів відмітимо, що баланс підприємства не є абсолютно ліквідним, оскільки у підприємства недостатньо абсолютно ліквідних активів для погашення найбільш термінових зобов'язань, проте можемо говорити про перспективну ліквідність.

Динаміка показників ліквідності АТ «Технологія» за 2016-2020 роки наведена в таблиці (3.3).

Таблиця 3.3 – Показники ліквідності АТ «Технологія» за 2016-2020 рр.

Показник	Рік					Відхилення (2020 р. / 2016 р.)
	2016	2017	2018	2019	2020	
Коефіцієнт покриття	3,21	2,16	2,13	2,32	1,67	-1,55
Коефіцієнт швидкої ліквідності	2,30	1,54	1,48	1,69	1,19	-1,11
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,02	0,02	0,12	0,15	0,06	0,04

Чистий оборотний капітал	294597	301777	399001	417843	309489	14892
--------------------------	--------	--------	--------	--------	--------	-------

Провівши аналіз даних таблиці 3.3, зазначимо, що коефіцієнт покриття в динаміці зменшується з 3,21 у 2016 році до 1,67 у 2020 році, що свідчить про зменшення надлишкової ліквідності підприємства, що відбулось внаслідок ефективної політики управління оборотними активами. Коефіцієнт швидкої ліквідності має аналогічну динаміку та зменшується до 1,19 у 2020 році, проте перевищує оптимальне значення (0,8-1,0), що вказує на надлишкові платіжні можливості спричинені надмірним обсягом дебіторської заборгованості. Коефіцієнт абсолютної ліквідності складає у 2020 році 0,06, що на 0,09 менше за показник 2019 року та на 0,04 більше за показник 2016 року і не відповідає оптимальному значенню (0,25-0,3), та означає, що у 2020 році лише 6 % поточних зобов'язань може бути погашено за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів. Величина чистого оборотного капіталу протягом аналізованого періоду не має стабільної динаміки та є більшим за 0, що вказує на наявність у підприємства фінансових ресурсів для ведення господарської діяльності.

На наступному етапі здійсимо аналіз фінансової стійкості підприємства, що дозволить виявити ступінь залежності АТ «Технологія» від зовнішніх джерел фінансування. Для цього здійснюється розрахунок абсолютних показників фінансової стійкості з метою визначення типу фінансової стійкості (табл. 3.4) та відносних показників (табл. 3.5)

Таблиця 3.4 – Визначення типу фінансової стійкості АТ «Технологія» за 2016-2020 рр.

Показник	Рік				
	2016	2017	2018	2019	2020
Джерела власних коштів	684241	885256	1109632	1332668	1583061
Необоротні активи	410527	729379	964581	734106	1408799
Наявність власних оборотних коштів	273714	155877	145051	598562	174262
Довгострокові позикові кошти	20883	145900	253950	274599	135227
Наявність власних довгострокових позикових джерел	294597	301777	399001	873161	309489
Короткострокові позикові кошти	133156	259226	352077	316263	463993
Загальна величина основних джерел формування запасів	427753	561003	751078	1189424	773482

Загальна величина запасів і витрат	119378	160674	228908	200272	220264
Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів	154336	-4797	-83857	398290	-46002

Продовження таблиці 3.4

Показник	Рік				
	2016	2017	2018	2019	2020
Надлишок (+) або нестача (-) власних і довгострокових позикових джерел формування запасів	175219	141103	170093	672889	89225
Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів	308375	400329	522170	989152	553218
Тип фінансової стійкості	абсолютна	нормальна	нормальна	абсолютна	нормальна

Як свідчать дані таблиці 3.4, протягом аналізованого періоду тип фінансової стійкості підприємства змінювався. Так, у 2016 році та 2019 році підприємство мало абсолютний тип фінансової стійкості, за якого запаси і витрати фінансуються за рахунок власного оборотного капіталу. Натомість у 2017-2018 роках та 2020 році АТ «Технологія» має нормальний тип фінансової стійкості, що передбачає фінансування запасів і витрат за рахунок власних і довгострокових позикових джерел.

Динаміка відносних показників фінансової стійкості АТ «Технологія» за період 2016-2020 роки наведена в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5 – Динаміка показників фінансової стійкості АТ «Технологія» за д 2016-2020 рр.

Показники	Рік					Відхилення (+/-) (2020 р. / 2016 р.)
	2016	2017	2018	2019	2020	
Коефіцієнт автономії	0,82	0,69	0,65	0,69	0,73	-0,09
Коефіцієнт фінансування	0,23	0,46	0,55	0,44	0,38	0,15
Коефіцієнт покриття інвестицій	0,84	0,80	0,79	0,84	0,79	-0,05
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,03	0,14	0,19	0,17	0,08	0,05
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	0,86	0,64	0,58	0,54	0,77	-0,09
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів ВОК	0,69	0,54	0,53	0,57	0,40	-0,29
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,43	0,34	0,36	0,31	0,20	-0,24

Провівши аналіз даних таблиці 3.5, зазначимо, що коефіцієнт автономії зменшився з 0,82 у 2016 році до 0,73 у 2020 році, що означає, що частка власного капіталу у загальній структурі капіталу знизилась, проте відповідає нормативному значенню ($> 0,5$). Коефіцієнт фінансування в динаміці збільшився з 0,23 до 0,38 за аналізований період, що означає підвищення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Коефіцієнт покриття інвестицій у 2020 році становить 0,79, що на 0,05 менше за показник 2016 року, що свідчить про зниження частки власного капіталу та довгострокових зобов'язань у структурі капіталу. Збільшення коефіцієнта довгострокового залучення позикових коштів з 0,03 у 2016 році до 0,08 у 2020 році означає підвищення частки довгострокових позикових джерел у загальній структурі капіталу. Коефіцієнт короткострокової заборгованості у 2020 році склав 0,77, що на 0,09 менше за показник 2016 року та на 0,24 більше за показник 2019 року, та означає, що 77 % позикового капіталу складають поточні зобов'язання. Зменшення коефіцієнта забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами з 0,69 до 0,4 у 2016-2020 роках свідчить про зниження частки оборотних активів, які сформовані за рахунок власного капіталу. Аналогічну динаміку має коефіцієнт маневреності власного капіталу, який зменшується з 0,43 до 0,2 за 2016-2020 роки та означає зниження обсягу власного капіталу, що вкладений в оборотні активи.

Заключним етапом є проведення аналізу показників рентабельності, які характеризують прибутковість діяльності підприємства (табл. 3.6).

Таблиця 3.6 – Динаміка показників рентабельності АТ «Технологія» за 2016-2020 рр.

Показники	Рік					Відхилення (2020 р. / 2016 р.)
	2016	2017	2018	2019	2020	
Рентабельність власного капіталу	0,41	0,27	0,20	0,12	0,20	-0,21
Чиста рентабельність продажів	0,26	0,19	0,14	0,10	0,20	-0,06
Рентабельність продукції	0,39	0,27	0,20	0,13	0,28	-0,11

Як свідчать результати розрахунків, наведених в таблиці 3.6, діяльність підприємства протягом аналізованого періоду була прибутковою. При цьому спостерігається тенденція до зменшення рівня рентабельності. Так, показник рентабельності власного капіталу в динаміці зменшується з 0,41 у 2016 році до 0,2 у 2020 році і це означає зниження величини прибутку, що створюється одиницею власного капіталу. Чиста рентабельність продажів у 2020 році склала 0,2, що на 0,06 менше за показник 2016 року та означає зниження величини прибутку, що припадає на 1 грн. чистого доходу. Показник рентабельності продукції зменшується на 0,11 за 2016-2020 роки та станом на кінець 2020 року становить 0,28, що означає, що 1 грн. виробничих витрат приносить 0,28 грн. чистого прибутку.

Таким чином, провівши аналіз основних фінансово-економічних показників АТ «Технологія» зазначимо, що підприємство здійснює ефективну господарську діяльність, так як валюта балансу зросла на 160,33 %, що означає розширення масштабів діяльності підприємства, чистий прибуток збільшився на 14,2 %. Аналіз показників ліквідності показав, що баланс підприємства не є абсолютно ліквідним, проте має перспективну ліквідність. Відносні показники ліквідності засвідчили про надлишкову ліквідність, тобто необхідно вжити заходи щодо покращення політики управління оборотними активами. Підприємство є фінансово стійким, так як частка власного капіталу у структурі джерел фінансування становить 73 % у 2020 році. Зазначимо, що рентабельність підприємства у 2020 році зменшилась порівняно з 2016 роком, проте порівняно з 2019 роком навпаки – зросла. Тому, керівництву підприємства необхідно вжити заходи щодо підвищення прибутковості підприємства.

4. Аналіз складу, структури та показників ефективності використання активів АТ «Технологія»

Операції, що проводяться з активами, мають прямий вплив на економічний потенціал та фінансовий результат підприємства. Здійснити оцінку якісних змін в активах підприємства можливо на основі застосування горизонтального та вертикального аналізу. Отримані дані наведено в додатку Д (табл. Д.1).

Провівши аналіз даних таблиці Д.1, зазначимо, що величина активів в динаміці збільшилась на 160,33 % та станом на кінець 2020 року склала 2182281 тис. грн., що відбулось за рахунок приросту необоротних активів на 243,17 % та оборотних активів на 80,82 %, що означає розширення масштабів діяльності підприємства. Сума нематеріальних активів зменшилась на 73,47 % та станом на кінець 2020 року склала 625 тис. грн. Значного приросту набули незавершені капітальні інвестиції, які зросли з 12939 тис. грн. у 2016 році до 36048 тис. грн. у 2020 році, тобто темп приросту склав 178,6 %, що означає збільшення витрат підприємства на будівництво, придбання чи оновлення основних засобів, які ще не введені в експлуатацію. Збільшення вартості основних засобів на 159,68 % за 2016-2020 роки є позитивною динамікою, оскільки свідчить про покращення матеріально-технічної бази підприємства. Довгострокові фінансові інвестиції у 2020 році склали 593045 тис. грн., що на 449,73 % більше за показник 2016 року та вказує на активну інвестиційну політику підприємства. Сума довгострокової дебіторської заборгованості зменшилась з 1464 тис. грн. у 2016 році до 1445 тис. грн. у 2020 році, що у відносному вираженні складає 1,3 %. Відстрочені податкові активи збільшились за аналізований період на 147,29 % та станом на кінець 2020 року склали 2923 тис. грн.. Протилежну динаміку має величина інших необоротних активів, яка зменшилась на 91,38 %.

Величина запасів підприємства у 2020 році склала 219738 тис. грн., що на 84,07 % більше за показник 2016 року та на 9,8 % більше за показник 2019 року і це є наслідком нарощення виробничої потужності підприємства. Слід зазначити, що за період аналізу спостерігалось збільшення дебіторської заборгованості на 73,19 %, що, з одного боку означає нарощення обсягів реалізації продукції в борг, а з іншого – існує ризик зростання безнадійної дебіторської заборгованості. Сума грошей та їх еквівалентів збільшилась до 26863 тис. грн. у 2020 році, що на 1047,5 % більше за показник 2016 року і така тенденція сприятиме підвищенню абсолютної ліквідності підприємства. Витрати майбутніх періодів у 2020 році склали 526 тис. грн., що на 248,34 % більше за показник 2019 року. Натомість величина інших оборотних активів зменшилась з 2265 тис. грн. у 2016 році до 249 тис. грн. у 2020 році.

Структура активів АТ «Технологія» наведена в додатку Д (табл. Д.2), відповідно до якої основну частку у структурі активів складають необоротні активи, питома вага яких збільшується з 48,97 % у 2016 році до 64,56 % у 2020 році, що свідчить про зниження мобільності структури балансу підприємства. Зокрема значно збільшилась частка довгострокових фінансових інвестицій з 12,87 % у 2016 році до 27,18 % у 2020 році. Відповідно частка оборотних активів зменшилась до 35,44 % у 2020 році.

Динаміку зміни виробничого потенціалу підприємства представимо в табл. 4.1.

Таблиця 4.1 – Аналіз виробничого потенціалу АТ «Технологія» за 2016-2020 рр.

Показник	Рік					Відхилення (2020 р. / 2016 р.)	
	2016	2017	2018	2019	2020	+/-	%
Основні засоби, тис. грн.	284703	419829	527395	736666	739324	454621	159,68
Запаси, тис. грн.	119378	160213	228833	200121	219738	100360	84,07
Виробничий потенціал, тис. грн.	404081	580042	756228	936787	959062	554981	137,34
У % до майна	48,20	44,95	44,08	48,70	43,95	-4,25	-8,83

Відповідно до даних, наведених в таблиці 4.1, зазначимо, що у зв'язку з приростом основних засобів (+159,68 %) та запасів (+84,07 %), виробничий потенціал підприємства збільшився на 137,34 % і це означає посилення виробничої потужності підприємства, та сприятиме розширенню обсягів виробничої діяльності.

Наступним кроком аналізу активів підприємства є визначення складу і структури необоротних активів, отримані дані наведено в додатку Е (табл. Е.1). Як свідчать дані табл. Е.1, сума необоротних активів збільшилась на 243,17 % за 2016-2020 роки, що відбулось за рахунок приросту незавершених капітальних інвестицій (+178,6 %), основних засобів (+159,68 %), довгострокових фінансових інвестицій (+449,73 %) та відстрочених податкових активів (+147,29 %). Основну частку у структурі необоротних активів займають основні засоби, проте їх частка зменшилась з 69,35 % у 2016 році до 52,48 % у 2020 році. Наступними за величиною питомої ваги є довгострокові фінансові інвестиції, частка яких збільшилась з 26,28 % до 42,10 % у 2016-2020 роках. На незавершені капітальні інвестиції у 2020 році припадає 2,56 % від загальної величини необоротних активів, інші необоротні активи – 2,51 %, відстрочені податкові активи – 0,21 %, довгострокову дебіторську заборгованість – 0,1 % та нематеріальні активи 0,4 %.

Склад та структури оборотних активів АТ «Технологія» за 2016-2020 роки наведені в додатку Е (табл. Е.2). Провівши аналіз даних таблиці Е.2, зазначимо, що зростання величини запасів на 80,82 % за аналізований період було зумовлено приростом запасів (+84,07 %), дебіторської заборгованості (+73,19 %), грошей та їх еквівалентів (+1047,5 %) та витрат майбутніх періодів (+100,0 %). Основну частку у структурі оборотних активів займає дебіторська заборгованість, питома вага якої зменшилась з 71,02 % у 2016 році до 68,02 % у 2020 році. Наступними за величиною питомої ваги є запаси, частка яких незначно зросла з 27,91 % у 2016 році до 28,41 % у 2020 році. Незважаючи на досить суттєвий абсолютний приріст грошей та їх еквівалентів, їх питома частка є незначною та становить у 2020 році 3,47 %, що на 2,95 в. п. більше за

показник базового періоду. Найменшу частку у структурі оборотних активів займають витрати майбутніх періодів - 0,07 % та інші оборотні активи – 0,03 %.

На рис. 4.1 представлена динаміка зміни коефіцієнтів структури активів.

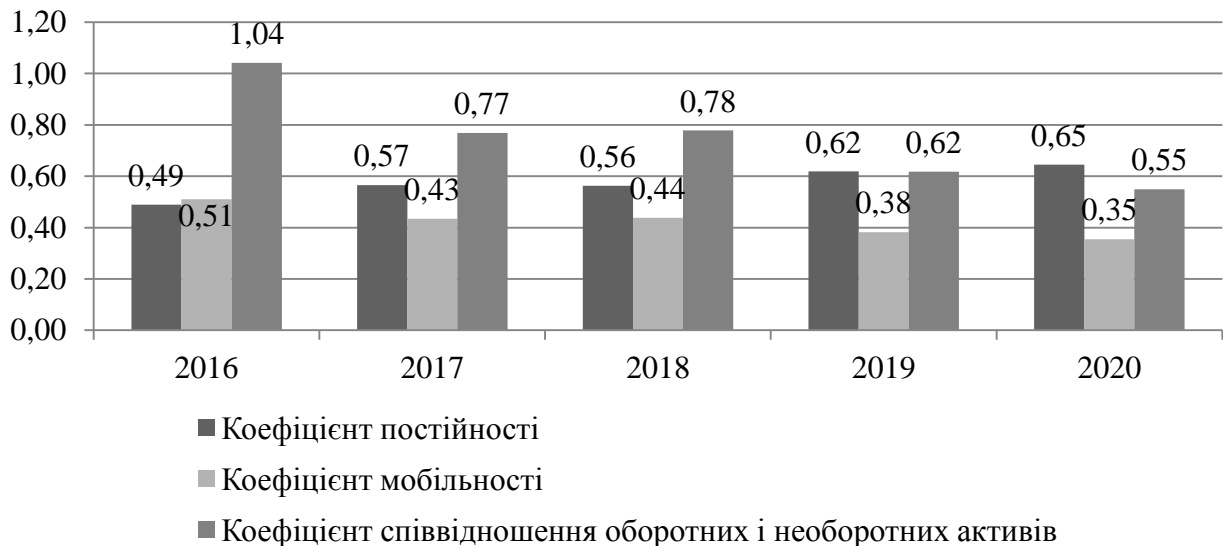

Рисунок 4.1 – Динаміка зміни коефіцієнтів структури активів АТ «Технологія» за період 2016-2020 роки

Виходячи з даних, наведених на рисунку 4.1, зазначимо, що коефіцієнт постійності збільшився з 0,49 у 2016 році до 0,65 у 2020 році, що вказує на зростання виробничого потенціалу підприємства. Протилежну динаміку має коефіцієнт мобільності, який у 2020 році склав 0,35, що на 0,16 менше за показник 2016 року та означає зниження мобільності балансу підприємства. Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів в динаміці зменшився з 1,04 до 0,55 за 2016-2020 роки, що вказує на створення «важкої» структури балансу підприємства.

Наступним кроком є проведення аналізу відносних показників ефективності використання активів підприємства [23]. Розглянемо динаміку показників майнового стану, які характеризують виробничу потужність підприємства (табл. 4.2).

Як свідчать результати розрахунків, наведених в таблиці 4.2, коефіцієнт зносу має тенденцію до збільшення, а саме з 0,44 до 0,48 за 2016-2020 роки, що вказує на незначне погіршення стану основних засобів, проте значення даного показника відповідає нормативному та не перевищує 0,5. Протилежну динаміку має коефіцієнт придатності, який зменшується з 0,56 до 0,52, що означає зниження частки придатного до експлуатації обладнання.

Таблиця 4.2 – Динаміка показників майнового стану АТ «Технологія» за 2016-2020 рр.

Показник	Рік					Відхилення +/- (2020 р. / 2016 р.)
	2016	2017	2018	2019	2020	
Коефіцієнт зносу	0,44	0,42	0,45	0,42	0,48	0,04
Коефіцієнт придатності	0,56	0,58	0,55	0,58	0,52	-0,04
Фондовіддача	3,82	3,07	2,96	2,28	2,14	-1,69
Фондоозброєність	483,37	687,12	730,46	839,03	952,74	469,37

Фондовіддача у 2020 році склала 2,14, що на 1,69 менше за показник 2016 року та означає зменшення величини готової продукції, яка виготовляється одиницею основних засобів. Збільшення фондоозброєності з 483,37 у 2016 році до 952,74 у 2020 році є свідченням зростання суми основних засобів, що припадає на 1 робітника.

В табл. 4.3 наведемо розраховані показники ділової активності, на основі яких можливо оцінити ефективність використання складових оборотних активів.

Таблиця 4.3 – Динаміка показників ділової активності АТ «Технологія» за період 2016-2020 роки

Показник	Рік					Відхилення +/- (2020 р. / 2016 р.)
	2016	2017	2018	2019	2020	
Коефіцієнт оборотності активів	1,30	1,00	0,91	0,87	0,72	-0,57
Коефіцієнт оборотності запасів	6,06	5,54	4,94	6,57	5,32	-0,75
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	3,58	3,27	3,25	3,45	3,00	-0,58
Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості, днів	102	112	112	106	122	20
Тривалість одного обороту запасів, днів	60	66	74	56	69	9
Тривалість операційного циклу,	162	177	186	161	190	28

днів						
Тривалість фінансового циклу, днів	102	80	100	96	97	-5

На основі розрахунків, наведених в табл. 4.3, зазначимо, що коефіцієнт оборотності активів зменшився на 0,57 та станом на кінець 2020 року складає 0,72, що вказує на зниження оборотності активів. Аналогічну динаміку має коефіцієнт оборотності запасів, який зменшується з 6,06 у 2016 році до 5,32 у 2020 році і це означає зниження числа поповнення запасів. Відповідно спостерігаємо збільшення тривалості одного обороту запасів з 60 днів у 2016 році до 69 днів у 2020 році. Зменшення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості на 0,58 за аналізований період свідчить про погіршення розрахунково-платіжної дисципліни покупців, що спричинило зростання тривалості одного обороту дебіторської заборгованості з 102 днів у 2016 році до 122 днів у 2020 році. Тривалість операційного циклу зросла на 28 днів за аналізований період та станом на кінець 2020 року склала 190 днів, що свідчить про збільшення терміну, необхідного для виробництва та реалізацію продукції. Тривалість фінансового циклу у 2020 році становила 97 днів, що на 5 днів менше за показник 2016 року та означає незначне зниження терміну протягом якого власні оборотні кошти здійснюють 1 оборот.

На заключному етапі проведемо аналіз показників рентабельності активів (табл. 4.4).

Таблиця 4.4 – Динаміка зміни показників рентабельності активів АТ «Технологія» за 2016-2020 рр.

Показник	Рік					Відхилення +/- (2020 р. / 2016 р.)
	2016	2017	2018	2019	2020	
Рентабельність сукупних активів	0,34	0,19	0,13	0,09	0,15	-0,19
Рентабельність основних засобів	0,99	0,57	0,42	0,23	0,44	-0,56
Рентабельність оборотних активів	0,66	0,43	0,30	0,23	0,42	-0,24

Провівши аналіз даних таблиці 4.4, зазначимо, що рентабельність сукупних активів в динаміці зменшилась з 0,34 до 0,15 за 2016-2020 роки, що означає зменшення величини прибутку, що приносить 1 грн. активів.

Рентабельність основних засобів у 2020 році склала 0,44, що на 0,56 менше за показник 2016 року і це вказує на зниження величини чистого прибутку, що припадає на 1 грн. основних засобів. Рентабельність оборотних активів зменшилась на 0,24 за 2016-2020 роки, що свідчить про зниження чистого прибутку, що приносить 1 грн. оборотних активів. Тобто ефективність використання активів та їх складових зменшилась.

Таким чином, на основі проведеного дослідження відмітимо, що активи підприємства збільшились за аналізований період на 160,33 %, що вказує на розширення масштабів діяльності підприємства, у тому числі приріст відбувся за рахунок необоротних активів (+243,17 %) та оборотних активів (+80,82 %). Аналіз показників майнового стану засвідчив про його задовільне становище, так як коефіцієнт зносу відповідає нормативному значенню та не перевищує 0,5. Проте відслідковуємо зниження ефективності використання активів та їх складових, що пояснюється зниженням їх оборотності. Аналогічну тенденцію мають показники рентабельності, що означає зниження ефективності використання активів. Тому, керівництву підприємства треба вжити заходів щодо підвищення оборотності та прибутковості активів.

5. Оптимізація структури активів АТ «Технологія»

Фінансовий стан підприємства знаходиться в прямій залежності від стану та ефективності використання активів. На підприємстві АТ «Технологія» спостерігається зниження показників ефективності використання активів, що може бути наслідком формування неефективної структури активів [25]. Тому, проведемо оптимізацію структури балансу підприємства, шляхом вираження відносних показників через групування активів за ступенем ліквідності та пасивів за терміном погашення. Основним показником, на основі якого здійснюється розрахунок оптимальної складової

балансу, є показник абсолютної ліквідності. Методика даних розрахунків наведена в додатку Ж.

Виходячи з наведених розрахунків в додатку Ж, нами визначені оптимальні межі значень складових структури балансу (табл. 5.1).

Таблиця 5.1 – Оптимальні значення складових балансу

Показник	За нижньою межею граничних значень		За верхньою межею граничних значень	
	Оцінка у величині A_1	Питома вага, %	Оцінка у величині A_1	Питома вага, %
Пасиви				
Валюта балансу	14,97 A_1	100,00	18,88 A_1	100,00
Постійні та довгострокові пасиви, у т. ч.:	10,97 A_1	73,28	13,88 A_1	73,52
Постійні пасиви	9,75 A_1	65,13	13,88 A_1	73,52
Поточні зобов'язання	4 A_1	26,72	5 A_1	26,48
Активи				
Необоротні активи	8,77 A_1	58,58	9,13 A_1	48,36
Оборотні активи	6,2 A_1	41,42	9,75 A_1	51,64
Запаси	3,6 A_1	24,05	6 A_1	31,78
Дебіторська заборгованість	1,6 A_1	10,69	2,75 A_1	14,57
Грошові кошти та Поточні фінансові інвестиції	A_1	6,68	A_1	5,30
Власні оборотні активи	0,62 A_1	4,14	0,98 A_1	5,19

Як свідчать дані табл. 5.1, у структурі активів за нижньою межею основну частку займають необоротні активи – 58,58 %, тоді як за верхньою межею оборотним активам належить 51,64 % від загального обсягу активів. Запасам належить 24,05 % від загального обсягу активів за нижньою межею та 31,78 % - за верхньою межею. Частка дебіторської заборгованості є значно меншою та становить 10,69 % та 14,57 % за нижньою та верхньою межею відповідно. На грошові кошти припадає 6,68 % за нижньою межею та 5,3 % за верхньою межею від загального обсягу активів.

Враховуючи те, що основою при розрахунку оптимального обсягу складових балансу є величина грошових коштів (A_1), тому розрахуємо їх

необхідне значення на основі цільового значення показника абсолютної ліквідності, яке визначено на рівні 0,2, та реального обсягу поточних зобов'язань (463993 тис. грн.), виходячи з цього величина грошей та їх еквівалентів складає 92799 тис. грн. Отже, проведемо порівняльний аналіз оптимальних та фактичних меж складових балансу АТ «Технологія» (табл. 5.2).

Таблиця 5.2 – Порівняльний аналіз оптимальних та фактичних значень статей балансу АТ «Технологія» у 2020 році, тис. грн.

Показник	За нижньою межею	За верхньою межею	Фактичний обсяг	Відхилення фактичного значення від нижньої межі	Відхилення фактичного значення від верхньої межі
Валюта балансу	1389201	1752045	2182281	793080	430236
Поточні зобов'язання	371196	463995	463993	92797	-2
Постійні та довгострокові пасиви, у т. ч.:	1018005	1288050	1718288	700283	430238
- Постійні пасиви	904790	1288050	1583061	678271	295011
Необоротні активи	813847	847255	1408799	594952	561544
Оборотні активи	575354	904790	773482	198128	-131308
Запаси	334076	556794	219738	-114338	-337056
Дебіторська заборгованість	148478	255197	526106	377628	270909
Грошові кошти та Поточні фінансові інвестиції	92799	92799	26863	-65936	-65936
Власний оборотний капітал	57535	90943	309489	251954	218546

Як засвідчили отримані розрахунки, що наведені в табл. 5.2, фактичні значення балансу відрізняються від оптимізованих значень як за верхньою так і за нижньою межею. Тому на основі цих даних проведемо реструктуризацію балансу АТ «Технологія», оскільки було виявлено надлишковий обсяг дебіторської заборгованості у сумі 270909 тис. грн., тому виникає необхідність

у здійсненні її рефінансування з використанням факторингу. Його сутність полягає у переданні підприємством банку чи спеціалізованій фінансовій компанії прав на отримання грошових коштів за платіжними документами за відвантажену продукцію. Банк чи спеціалізована компанія здійснює кредитування підприємства-продавця у сумі 70-90 % від загальної суми рефінансування. Перевагою такої операції є те, що підприємство зможе негайно отримати кошти та зменшити ризики щодо неповернення коштів взагалі. Недоліком даної операції є додаткові витрати, до яких належить комісія за проведення даної операції та плата за використання кредиту.

Розглянемо умови проведення факторингової операції за участю банку АТ КБ «Приватбанк» на основі даних, наведених в табл. (5.3).

Таблиця 5.3 – Дані розрахунку ефективності факторингової операції

Показники	Розмір, %
Комісія за здійснення факторингової операції	2,18
Ставка за кредит (річна) при здійсненні факторингової операції	20
Попередня оплата боргових вимог	80
Середній рівень процентної ставки на ринку грошей (річний)	25

Відповідно до даних, наведених в табл. 5.3, розрахуємо витрати, понесені у процесі здійснення факторингової операції:

а) комісійна плата = сума дебіторської заборгованості x комісійна плата за факторингове обслуговування / 100 :

$$270909 \times 2,18 / 100 = 5905 \text{ грн.}$$

б) плата за використання кредиту = (сума дебіторської заборгованості x відсоток попередньої оплати боргових зобов'язань) x відсоткова ставка за кредит / 100 :

$$(270909 \times 0,8) \times 20 / 100 = 43345 \text{ тис. грн.}$$

в) всього витрат = комісійна плата + плата за використання кредиту :

$$5905 + 43345 = 49250 \text{ тис. грн.}$$

г) визначимо рівень витрат по відношенню до додатково отриманих грошових активів, він складає :

$$\frac{49250 \times 100\%}{270909 \times 0,80} = 22,7\%$$

д) сума коштів, яку отримає підприємство:

$$270909 - 270909 \times 0,227 = 209413 \text{ тис. грн.}$$

Отже, сума коштів, яку отримає підприємство становить 209413 тис. грн., з них 65936 тис. грн. спрямовано на поповнення наявних грошових ресурсів на рахунку банку, іншу суму (143477 тис. грн.) спрямовано на оновлення основних виробничих фондів підприємства, що сприятиме зниженню коефіцієнта зносу та надалі сприятиме покращенню якості продукції.

Відповідно до даних табл. 5.2, фактична сума запасів є меншою на 337056 тис. грн. від нормативного значення, тому необхідно підвищити їх, що можливо здійснити за рахунок спрямування коштів з нерозподіленого прибутку, який входить до складу постійних пасивів, обсяг яких перевищує нормативне значення на 295011 тис. грн.. Найбільш точно відповідає нормативним межах обсяг поточних зобов'язань, тому за даною статтею коригування не потрібні. Враховуючи, що фактичний обсяг необоротних активів перевищує оптимальне значення, тому зменшити їх обсяг можливо за рахунок продажу не використовуваних необоротних активів.

Таким чином, реалізація запропонованих заходів, які стосуються оптимізації значень складових балансу на АТ «Технологія» сприятимуть підвищенню ефективності їх використання, що полягає у підвищенні їх оборотності та прибутковості, забезпеченні достатнього рівня платіжних можливостей, ефективному перерозподілу грошових ресурсів та покращенню умов платіжно-розрахункової дисципліни, що в подальшому матиме позитивний вплив на якість продукції та зменшить витрати у процесі виробництва.

ВИСНОВКИ

На активи покладена досить значна роль, так як вони забезпечують виробництво товарів та надання послуг, від реалізації яких залежить величина прибутку підприємства, при цьому важливо враховувати співвідношення оборотних та необоротних активів. Провівши аналіз наукових підходів щодо сутності поняття «активи підприємства», нами було надане власне бачення, відповідно до якого активи являють сукупність матеріальних і нематеріальних цінностей, які мають вартісну оцінку та сформовані за рахунок власного і позикового капіталу, при цьому здійснюють обслуговування виробничо-господарського процесу на безперервній основі з метою досягнення економічних та соціальних вигід.

Підприємство має у своєму розпорядженні оборотні та необоротні активи. Їх відмінність полягає в тому, що оборотними активами підприємство володіє протягом періоду, що не перевищує один рік, так як дані засоби трансформуються в грошові ресурси, поповнюючи знову оборотні активи, тим самим забезпечуючи безперервну діяльність підприємства.

Необоротні активи представляють собою менш мобільну частку майна суб'єкта господарювання і при цьому основна відмінність полягає в багаторазовому використанні даних активів в процесі здійснення господарської діяльності, а також частковій амортизації протягом операційного циклу.

Важливою складовою оцінки фінансового стану підприємства є аналіз його активів, який здійснюється з метою формування оптимальної структури активів та забезпечення їх ефективного використання. До основних етапів аналізу підприємства слід віднести наступні: вертикальний і горизонтальний аналіз балансу, оцінка майнового стану, аналіз складу і структури оборотних та необоротних активів, аналіз коефіцієнтів структури активів та аналіз ефективності використання майна підприємства.

Кваліфікаційна робота була виконана на матеріалах АТ «Технологія», яке є виробником оболонки декоративної для оформлення пляшок шампанських та ігристих вин, мюзле, етикетувальної продукції, комбінованого матеріалу, поліетиленової плівки, пакетів-вкладишів з комбінованих матеріалів.

Провівши аналіз основних фінансово-економічних показників АТ «Технологія» зазначимо, що підприємство здійснює ефективну господарську діяльність, так як валюта балансу зросла на 160,33 %, що означає розширення масштабів діяльності підприємства, чистий прибуток збільшився на 14,2 %. Аналіз показників ліквідності показав, що баланс підприємства не є абсолютно ліквідним, проте має перспективну ліквідність. Відносні показники ліквідності засвідчили про надлишкову ліквідність, тобто необхідно вжити заходи щодо покращення політики управління оборотними активами. Підприємство є фінансово стійким, так як частка власного капіталу у структурі джерел фінансування становить 73 % у 2020 році. Зазначимо, що рентабельність підприємства у 2020 році зменшилась порівняно з 2016 роком, проте порівняно з 2019 роком навпаки – зросла. Тому, керівництву підприємства необхідно вжити заходи щодо підвищення прибутковості підприємства.

На основі проведеного дослідження відмітимо, що активи підприємства збільшились за аналізований період на 160,33 %, що вказує на розширення масштабів діяльності підприємства, у тому числі приріст відбувся за рахунок необоротних активів (+243,17 %) та оборотних активів (+80,82 %). Аналіз

показників майнового стану засвідчив про його задовільне становище, так як коефіцієнт зносу відповідає нормативному значенню та не перевищує 0,5. Проте відслідковуємо зниження ефективності використання активів та їх складових, що пояснюється зниженням їх оборотності. Аналогічну тенденцію мають показники рентабельності, що означає зниження ефективності використання активів. Тому, керівництву підприємства треба вжити заходів щодо підвищення оборотності та прибутковості активів.

Фінансовий стан підприємства знаходиться в прямій залежності від стану та ефективності використання активів. Враховуючи, що спостерігається зниження показників ефективності використання активів, що може бути наслідком формування неефективною структури активів.

Як засвідчили отримані розрахунки, фактичні значення балансу відрізняються від оптимізованих значень як за верхньою так і за нижньою межею. Оскільки було виявлено надлишковий обсяг дебіторської заборгованості у сумі 270909 тис. грн., тому виникає необхідність у здійсненні її рефінансування з використанням факторингу. Сума коштів, яку отримає підприємство внаслідок використання процедури факторингу становить 209413 тис. грн., з них 65936 тис. грн. спрямовано на поповнення наявних грошових ресурсів на рахунок банку, іншу суму (143477 тис. грн.) спрямовано на оновлення основних виробничих фондів підприємства, що сприятиме зниженню коефіцієнта зносу та надалі сприятиме покращенню якості продукції. Фактична сума запасів є меншою на 337056 тис. грн. від нормативного значення, тому необхідно підвищити їх, що можливо здійснити за рахунок спрямування коштів з нерозподіленого прибутку, який входить до складу постійних пасивів, обсяг яких перевищує нормативне значення на 295011 тис. грн.. Найбільш точно відповідає нормативним медам обсяг поточних зобов'язань, тому за даною статтею коригування не потрібні. Враховуючи, що фактичний обсяг необоротних активів перевищує оптимальне значення, тому зменшити їх обсяг можливо за рахунок продажу не використовуваних необоротних активів.

Отже, реалізація запропонованих заходів буде сприятимуть підвищенню ефективності використання активів підприємства, що позитивно впливе на фінансово-господарську діяльність АТ «Технологія».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Багацька К.В., Говорушко Т.А., Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: Підручник. Київ, 2014. с. 320 с.
2. Бланк И.А. Управление активами. Київ: Ника-Центр, Эльга, 2002. 720 с.
3. Боярко І. М. Оптимізація структури балансу. 2010. №4. С. 159-166.
4. Бугріменко Р. М. Політика фінансування оборотних активів торговельного підприємства. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2019. Вип. 2. С. 7-11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkib_2019_2_4 (дата звернення: 12.04.2021)
5. Васьківська К. В., Сич О. А. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с.
6. Ганін В. І. Контроль та аналіз оборотних активів підприємства та шляхи їх досконалення. *Молодий вчений*. 2019. № 11(1). С. 119-123. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_11\(1\)__29](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_11(1)__29) (дата звернення: 13.04.2021)
7. Дубей Ю. В. Напрями ефективного управління оборотними активами промислових підприємств. *Економічний вісник Національного*

гірничого університету. 2018. № 1. С. 109-116. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evngu_2018_1_15 (дата звернення: 12.04.2021)

8. Дудчик О. Ю. Сучасний стан та особливості відтворення необоротних активів підприємств України. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2020. № 4. С. 79-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2020_4_15 (дата звернення: 14.04.2021)

9. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник Ю. М. Економічний аналіз: навч. посіб. Полтава : РВВД ПДАА, 2018. 290 с.

10. Іванчук Н.В. Формування активів підприємства. Наукові записки. Серія «Економіка». 2008. Вип. 10. Ч. 2. С. 109–121.

11. Калиніченко Ю. Вартість активів підприємств як базова компонента економічних відносин. *Економічний аналіз*. 2020. Т. 30, № 1(1). С. 97-104. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2020_30_1\(1\)__14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2020_30_1(1)__14) (дата звернення: 12.04.2021)

12. Камінська І. М. Активи підприємства: морфологічний аналіз категорії, склад та класифікація. *Економічний форум*. 2019. № 3. С. 136-143. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2019_3_22 (дата звернення: 15.04.2021)

13. Коваленко Д. І., Гуминюк П. П. Діагностика ліквідності та платоспроможності у системі антикризового управління. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2017. № 15 (37). С. 30–35.

14. Ковальов В.В. Фінансовий менеджмент: підручник. Москва: Велбі. 2011. 304 с.

15. Колодяжна К.С. Управління оборотними коштами торговельних підприємств в сучасних умовах. Актуальні проблеми економіки. 2015. № 19. С. 89–96.

16. Колосок А. М. Підходи до визначення сутності необоротних активів підприємства та шляхи поліпшення їх використання. *Вісник Одеського національного університету*. Серія : Економіка. 2016. Т. 21, Вип. 3. С. 55-59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2016_21_3_14 (дата звернення: 15.04.2021)

17. Кравченко О. А. Удосконалення класифікації стратегій управління поточними активами підприємства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Економіка і менеджмент. 2019. Вип. 35. С. 73-79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2019_35_12 (дата звернення: 15.04.2021)
18. Кремень О. І. Комплексний аналіз ефективності управління активами підприємства. *Бізнес Інформ*. 2019. № 8. С. 202-210. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2019_8_29 (дата звернення: 12.04.2021)
19. Крилова О. В. Грошові потоки в системі забезпечення платоспроможності підприємства. *Економіка та держава*. 2019. № 7. С. 30–33.
20. Купріна Н. М. Оборотні активи підприємства: аспекти бухгалтерського обліку за національними та міжнародними стандартами та їх класифікація. *Економіка харчової промисловості*. 2020. Т. 12, Вип. 4. С. 65-78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2020_12_4_9 (дата звернення: 15.04.2021)
21. Масюк Ю. В. Економічна сутність ділової активності підприємств та підходи до її оцінки. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_10_25 (дата звернення: 20.04.2021)
22. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник. URL: https://pidruchniki.com/1663111641846/ekonomika/ekonomichniy_analiz(дата звернення 15.04.2021).
23. Олійник Т.О., Мірошніченко О.В. Основні напрями підвищення ефективності управління активами. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 21. С. 73–77.
24. Офіційний сайт АТ «Приват Банк». URL: <https://privatbank.ua/terms> (дата звернення: 21.04.2021)
25. Офіційний сайт АТ «Технологія»: URL: <https://technologia.com.ua/> (дата звернення: 19.04.2021)
26. Патров В.В., Ковалёв В.В. Как читать баланс. Москва: Финансы и статистика, 1991. 128 с.

27. Петрова В. Ф. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий аналіз» (для студентів заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст та слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050901. Облік і аудит; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 138 с.

28. Петруня Н. В. Концептуальні підходи до визначення сутності активів підприємств. *Економічні інновації*. 2010. Вип. 41. С. 186-194. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecinn_2010_41_25 (дата звернення: 12.04.2021)

29. Поліщук М.П., Михайленко П.П. Основи підприємницької діяльності. Житомир: ЖІТІ, 2000. 172 с. URL:<https://buklib.net/books/26834/>(дата звернення 15.04.2021).

30. Савченко А. М. Особливості аналізу необоротних активів на прикладі підприємства пат "Харківська бісквітна фабрика". *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_11_69 (дата звернення: 22.04.2021)

31. Сердюков К.Г., Андруха К.С. Управління активами та пасивами підприємства в сучасних умовах. URL: <http://dspace.khif.edu.ua/bitstream/handle/123456789/148/Управління%20активами%20та%20пасивами%20підприємства%20в%20сучасних%20умовах.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 21.04.2021)

32. Сіфурова А. І. Формування фінансової структури оборотного капіталу та оборотних активів підприємств торгівлі України. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2019. Вип. 1. С. 25-36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2019_1_5 (дата звернення: 18.04.2021)

33. Скоробогатова В.В. Сутність категорії «активи»: аналіз наукових джерел. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2011. № 3 (21). Ч. 2. С. 338–348.

34. Соколов Я.В. Актив: это очень сложно. Бухгалтерский учет – веселая наука: сборник статей. Москва: ООО «1С–Публишинг», 2011, 638 с.

35. Соловей Н. В. Аналіз ділової активності підприємства як основа підвищення ефективності його діяльності. *Молодий вчений*. 2019. № 1(1). С. 247-249. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_1\(1\)__58](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_1(1)__58) (дата звернення: 19.04.2021)
36. Сосновська О. О. Механізм оцінки фінансової стійкості. *Економіка: теорія і практика*. 2015. № 2. С. 60-66.
37. Степанюк О. С. Економічні процеси оборотності активів та її показники. *Академічний огляд*. 2019. № 2. С. 39-47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ao_2019_2_5 (дата звернення: 18.04.2021)
38. Стратійчук В. М. Фінансування оборотних активів підприємств торгівлі України: тенденції розвитку та фактори впливу. *Економічний простір*. 2020. № 157. С. 60-64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/есpros_2020_157_13 (дата звернення: 18.04.2021)
39. Талах Т. А. Напрями удосконалення методики аналізу ефективності використання активів підприємства. *Економічні науки*. Серія : Регіональна економіка. 2020. Вип. 17. С. 213-224. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/есnre_2020_17_25 (дата звернення: 21.04.2021)
40. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Полтава : РВВ ПДАА, 2014. 358 с.
41. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. За ред. М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон. Тернопіль:, ТНЕУ, 2016. 304 с.
42. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Школьник І. О., Боярко І. М., Дейнека О. В. К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.
43. Чайка Т.Ю., Лошакова С.Є., Водоріз Я.С. Розрахунок коефіцієнтів ліквідності за балансом, урахування фінансових і виробничих особливостей підприємства під час здійснення коефіцієнтного аналізу ліквідності. *Економіка та суспільство*. 2018. Вип. 15. С. 900–908.
44. Череп О. Г. Оптимізація структури оборотних активів підприємства в межах фінансової реструктуризації. *Вісник Запорізького*

національного університету. Економічні науки. 2018. № 1. С. 37-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_eco_2018_1_7 (дата звернення: 18.04.2021)

45. Царенко О. В. Аналітичний інструментарій ефективності використання оборотних активів для забезпечення дієвості та цілеорієнтованого розвитку підприємства. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2018. Вип. 14(1). С. 84-92. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2018_14\(1\)__14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2018_14(1)__14) (дата звернення: 21.04.2021)

46. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент : підручник. 2-ге вид., стер. Київ, 2013. 375 с. URL:https://pidruchniki.com/20080215/finansi/aktivi_pidpriyemstva(дата звернення 15.04.2021)

47. Шифріна Н.І. Класифікація активів підприємства за рівнем ліквідності. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2011. № 34. С. 348–350

48. Шум М. А. Економічна сутність оборотних активів підприємства на сучасному етапі розвитку економіки України. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 6(3). С. 17-19. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2018_6\(3\)__6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2018_6(3)__6) (дата звернення: 19.04.2021)

49. Юрій А. І. Місце управління ліквідністю в стабілізації діяльності підприємства. Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. № 8 (50). 2016. С. 73–76.

